

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia.
— Francya. — Włochy. — Niemce. — Dania. — Rosya. — Tur-
cya. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 3. marca. Niższo-austryackie Namiestnictwo przesłało c. k. galicyjskiemu gubernium dla wsparcia pogorzalców Brodzkich następujące dary: Od byłego urzędu cyrkularnego V. U. M. B. 14 złr. 21¼ kr. m. k.; a od byłego urzędu cyrkularnego V. O. M. B. w St. Pölten 2 złr. 45 kr. mon. konw.

Za te dary składa się dawcom czule podziękowanie.

Sprawy krajowe.

(Depesza telegraficzna z Tryestu.)

Wiedeń, 11. marca. Wczoraj popołudniu otrzymaliśmy następującą telegraficzną depeszę z Tryestu, z dnia 10. marca, 1 godzina 40 minut. Paropływ nr. 27 (Europa) przybył o godzinie 12 w południe z 16 pasażerami z Lewanty, i przywozi wiadomości z Alexandryi z 28. lutego tej treści: Statek parowy z Bombaj wypłynawszy 4. lutego, zawinął 22. do Suez z 38 podróżnymi. W Indjach panuje spokój. Jeneralny gubernator przybył 26. stycznia do Bombaj, 2. zaś lutego odjechał do Cejlon. Każda jego publiczna odezwa tchnęła pokojem. Handel idzie słabo, szczególnie co do wyrobów rękodzielnich. Dzienniki donoszą, iż z dniem 1. maja ma przyjść do wykonania nowa ustawa cłowa, cła wychodowe mają być zniesione, cła zaś przywozowe podwyższone z 5 na 8%, tudzież że różnica co do bandery i pochodzenia ustaje. Kurs wexłów w Londynie splecanych z terminem 7miesiący — 2 szylingi do 2 szyl. 1/8 pence od rupii.

(Lloyd.)

Wiedeń, 11. marca. Dodatkowo do udzielonej na dniu wczorajszym wiadomości telegraficznej (zob. Gaz. lwows. n. 61) z Tryestu donosimy: Obawiano się w Grecyi na prawdę rozruchów, szczególnie z powodu zbliżających się wyborów. Termin jaki chce Anglia wyznaczyć dla załatwienia sporu i nieporozumień, ma być słusznie wyznaczony (reasonably limited). P. Grose, który przywiózł wspomnianą depeszę, jest-to podobno ten sam francuzki dyplomata, któremu powiodło się już raz było wprzód załatwić z dobrym skutkiem inną podobnie zawiłą sprawę.

(Oest. Corpdz.)

(Doniesienia z Włoch.)

Ostatnie doniesienia z koresp. litg. z d. 12. marca są w krótkich słowach: „W Pistoii rozruchy, kalęctwa, odkrycie tajonej broni i trzy aresztacje. Wyśledzono tajemny klub zwany „Club directeur“, „Constituzionale“ zapowiada zmianę austr. garnizonu w Liwornie.

(Kurs wiedeński z 11. marca 1850.)

Obligacye dęgu państwa 5% — 94; 4½% — 82½; 4% — 73; 2½% — 48½. Akcy bank. 1100. Losy z 1834 r. 163; z 1839 r. 107. Akcy kolei półn. 108.

Ameryka.

(Poczta amerykańska — wiadomości z nowego Yorku.)

Londyn, 5. marca. Według najnowszych doniesień z Nowego Yorku z dnia 20. lutego, był dnia 16. wielki pożar w New-Orleans. Szkodę oszacowano na 1 milion dolarów; mówią iż ogień był podłożony. Z Kalifornii przybyło do Nowego-Yorku znówu złota za 3 miliony dolarów. W Kanadzie ponowiły się znówu groźne niepokoje przyczem jeden dom spalono. Wojsko musiało się wdać w sprawę. W Montreal zniszczył także pożar dnia 18. lutego tamtejszą bibliotekę i lokal urzędowy gubernatora. (P. S. A.)

Prezydent republiki meksykańskiej uwiadamia w ostatniem swoim poselstwie do kongresu, że papież Pius IX. dla udowodnienia swojej wdzięczności za udział, jaki względem jego osoby okazali wysoocy urzędnicy i duchowieństwo republiki meksykańskiej, uwiadomił iż zamierza wynieść jednego biskupa meksykańskiego na godność kardynała.

Dzienniki amerykańskie donoszą o znacznem powiększeniu liczby statków parowych w Stanach zjednoczonych. Od trzech lat pomnożył się ładunek Steamerów amerykańskich o 56,000 beczek. (Ind.)

(Zagajenie sejmu meksykańskiego. — Poselstwo jenerała Herrery.)

Mexyk, 1. stycznia. Zagajenie sejmu meksykańskiego dało jenerałowi Herrera sposobność do skreślenia kongresowi położenia kraju w poselstwie, które się odznacza niezwykłą mądrością i praktycznością.

Stan Meksyku lubo jeszcze niejest zupełnie kwitnący, postąpił jednak już bardzo znacznie. Wyjawszy kilka rozbójniczych napadów ze strony pogranicznych Indyan i wojnę w Yukatan, panuje zupełny pokój w całej republice; ten pomyślny stan rzeczy pozwala administracyi zwrócić wszystkie siły swoje ku reformom wewnętrznym.

Jedna z najważniejszych reform już jest prawie ukończona, jestto przywrócenie karności w wojsku. Oddawna już armia niebyła tak dobrze utrzymana i tak przychylna rządowi jak w obecnej chwili.

Finanse lubo nie są w tak rozpaczliwym stanie, jak je wystawiają alarmiści, wymagają wszakże spiesznego rozpoznania ze strony kongresu. Wprawdzie cła dostarczyły znaczniejszych dochodów aniżeli się spodziewano, a dochody skarbu wyniosły 8 milionów, lecz tą sumą trzeba pokryć wydatki wynoszące blisko 11 milionów. Nagłą przeto jest rzeczą, aby kongres postarał się o środki uzupełnienia tego niedoboru. Nie idzie tu już o środki częściowe i przemijające. Cały finansowy system kraju jest w stanie przesilenia, które trwać niemoże, a w przeciagu roku naprawić się nieda. Finanse będą więc głównym przedmiotem dyskusyi kongresu; oprócz tego głównego punktu zaleca poselstwo reprezentantom przyjęcie środków ku zregulowaniu kolonizacyi zagranicznej i zachęca ich do uporządkowania prawodawstwa narodowego, które obecnie przedstawia prawdziwy chaos. Podobne odezwy więcej daleko mają wartości aniżeli owe pompatyczne deklamacye, któremi zwykle napełnione były dokumenta meksykańskie, i wywrą też pomyślny skutek, jeżeli tylko kongres zechce dać dowody mądrości i patriotyztu. (I. d. D.)

Hiszpania.

(Wiadomości bieżące.)

Madryt, 3. marca. Dziś przy niedzieli niema ani giełdy, ani dzienników, a więc niema i nowin. Królowa w najlepszem zdrowiu przejeżdza się codziennie w odkrytym powozie i przyjmuje wieczór liczne deputacye przychodzące wieszować jej błogosławionego stanu.

Król bawi w Aranjuez gdzie przygotowują wielkie polowanie.

Przy wyborach na prowincyi, dali wyborcy w Katalonii dowody największej obojętności. W niektórych ważnych miejscach, na przykład w Gironie niepodobna było złożyć biuro wyborcze. Nawet w Barcelonie, w drugim okręgu, zgłosiło się w przeciagu trzech dni tylko 27 wyborców.

(Indep.)

Anglia.

(Wielkie posłuchanie u dworu. — Wiadomość o Kapitanie Sir John Franklin.)

Londyn, 7. marca. Książę Albert dawał wczoraj wielkie poranne posłuchanie. Całe ciało dyplomatyczne było obecne, a towarzystwo bardzo liczne.

Lordowie admiralicy ogłosili dziś następujący wyciąg listu datowanego z San Francisco w Kalifornii dnia 30. grudnia 1849. Na tym okręcie (przybyłym z San Francisco) znajdował się podróżny jadący prosto z Kameczatki, który przywozi wiadomość, że Kapitan John Franklin i wszyscy jego towarzysze są ocaleni, że wszyscy w najpożądalszym stanie przebyli drogę północno-zachodnią.

Lordowie admiralicy robią uwagę, iż z tego listu pisanego przez pana Ch.-W. Puk, negocyanta z Liverpool, wcale nie wynika, że Sir John Franklin osobiście był widziany.

(Indep.)

(Królowa i Książę Albert u Ludwika Filipa. — Pan Rothschild. — Wykaz miesięczny ruchu komercyonalnego w Anglii.)

Londyn, 5. marca. Królowa i książę Albert byli we środę z wizytą u króla Ludwika Filipa i królowej Amalii w hotelu Star and Garter w Richmond. Jej królewska Mość z małżonkiem swoim wyjechałszy w towarzystwie książąt i księżniczek królewskiej rodziny i lordów i dam nadwornych, przybyła osobnym pociągiem kolei żelaznej do Richmond, gdzie stały w pogotowiu pojazdy dworskie, któremi całe towarzystwo odjechało do hotelu Star and Garter.

Liczny tłum ludu zebrany przed hotelem powitał królowę okrzykami radości.

Hrabia Neuilly w towarzystwie książąt Nemours i Aumale powitał dostojnych gości przy wysiadaniu z karety i podawszy ramię królowej poprowadził ją po wschodach na wyższe piętro, gdzie była królowa Francuzów powitała królowę Anglii przyjacielskim uściskiem. Królowa i książę Albert zostali dłużej, jak godzinę z dostojną królewską rodziną, poczem ich z tą samą ceremonią odprowadzono do powozów.

Dziennik „Morning-Herald“ donosi, że baron Rothschild przedstawi się jutro izbie niższej, aby tam zająć swoje miejsce jako deputowany miasta Londynu. Mówią, iż nie zechce złożyć przysięgi na nowy testament, lecz oświadczył się być gotowym do złożenia przysięgi na stary testament.

Ogłoszono wykaz miesięczny ruchu komercyjnego w Anglii za miesiąc, który się skończył z dniem 5. lutego. Rezultat jest ciągle bardzo pomyślny. Wartość wywozów w ciągu tego miesiąca wynosi 4,069,431 funt. szt. W tym samym miesiącu r. 1849 wynosiła tylko 3,211,146, a w r. 1848, 3,373,815 funt. szt. Powiększył się także przywóz produktów surowych i żywności. Lecz pomniejszył się przywóz kakao, kawy, herbaty, cukru surowego i t. p. (Ind.)

Francya.

(Posiedzenie izby prawodawczej dnia 7. marca.)

Paryż, 7. marca. Z porządku dziennego przystąpiła izba prawodawcza na dzisiejszem posiedzeniu do dalszej dyskusji nad ustawą względem polepszenia niezdrowych pomieszczeń. Po mniej ważnej modyfikacji artykułu 9. uchwalono trzecie odczytanie tej ustawy. Z kolei przystąpiono następnie do pierwszej dyskusji nad projektem ustawy względem stęplowania efektów handlowych, akcyi wszelkiego rodzaju i policjów asekuracyjnych. Ponieważ nikt nie chciał zabrać głosu w tym przedmiocie, przeto postanowiło zgromadzenie przejść do powtórnego odczytania. Toż samo uchwalono także co do ustawy o okrętach parowych i ich uzbrojeniu. Potem przeszło zgromadzenie do trzeciej dyskusji nad ustawą obejmującą stosunki między właścicielami fabryk i robotnikami. Dep. Morin przedłożył inny projekt utrzymując, iż projekt ten korzystniejszym jest dla wolności przemysłowej, aniżeli projekt komisji. Zgromadzenie jednak niewchodząc w bliższą dyskusję tego wniosku przyjęło po krótkiej debacie cały projekt ustawy zaproponowany przez komisję. Z kolei nastąpił wniosek deputowanego Dahirel tyczący się poselstw prezydenta republiki do zgromadzenia narodowego. Komisya oświadczyła się przeciw wnioskowi. Dahirel powołując się na brak wyraźnej ustawy względem odpowiedzialności, zażądał, aby zgromadzenie dla powzięcia postanowień ściślejszych co do stosunków z prezydentem republiki wzięło wniosek jego pod rozwagę. Dep. Vesin oświadczył przeciwnie, iż stosunki te już są ustalone, a oprócz tego można każdego czasu interpelować. Jakoż zgromadzenie odrzuciło wniosek pana Dahirel. Dyskusję nad ustawą względem kas zaopatrzenia również jak wniosek pana Mauguin względem banków kantonalnych i wniosek generała Baraguay d'Hilliers względem szkoły polytechnicznej odroczone na jutrzejsze posiedzenie.

(Rozprawy w izbie. — Pogłoski o zmianie ministeryalnej. — Wybory w armii.)

Paryż, 8. marca. Dzisiejsze posiedzenie zgromadzenia narodowego niezawierało nic, co by szczególnie zasługiwało na uwagę. — Jedynie tylko interpelacya pana Combier, członka góry ożywiła cokolwiek dyskusję. Ten deputowany zapytał bowiem ministra spraw wewnętrznych czyli urzędnik policji, który w nocy uprzątnąć kazał wieńce z kolumny bastylii, istotnie został złożony z urzędu. Ferdynand Barrot potwierdził to co już w tym względzie był powiedział nazajutrz po tem zdarzeniu, t. j. że owego urzędnika odwołano. Interpelacya ta nie pociągnęła za sobą dalszych skutków.

Jeden z korespondentów dziennika „Independance Belge“ donosi wszakże o nowych pogłoskach zmiany ministeryalnej, w której pan Ferdynand Barrot ma ustąpić z gabinetu. Mówią, że właśnie z powodu tego zdarzenia na placu bastylii zaszło nieporozumienie między ministrem spraw wewnętrznych, a prefektem policji, przyczem prefekt policji mając za sobą osoby z wielkim wpływem silniejszą ma pozycję aniżeli minister.

Dzienniki ogłaszają niektóre rezultaty głosowania armii. Według doniesień dzienników demokratycznych mają kandydaci tej partii prawie wszędzie znaczną większość za sobą. W tym względzie jednak dzienniki konserwacyjne niepodają tych samych rezultatów. Należy więc czekać na ogłoszenie urzędowe; na każdy zaś wypadek głosy żołnierzy na korzyść kandydatów czerwonych niedowiedłyby wcale, że armia stała się socjalistyczną. Niebyłoby to czem innym jak tylko małym odwetem żołnierza za sprawiedliwy lecz surowy rygor karności wojskowej. W tym razie korzystając z jedynej sposobności pokazania się niezawisłym, sędzi żołnierz, iż najzupełniej użyje tej niezawisłości głosując przeciw kandydatom rządowym. Innego znaczenia nie miałyby radykalne wybory armii. Lecz niech tylko socjaliści zejda na ulicę, a wnet zobaczą, jak ci sami co wotowali za kandydatami tej partii również dzielnie wystąpią przeciw buntowi, jak ci co głos swój dali kandydatom umiarkowanym. (Ind.)

(Poczta francuska z dnia 5. marca.)

Paryż, 5. marca. Prezydent republiki był wczoraj w towarzystwie wielkiej księżny Badeńskiej na przedstawieniu wielkiej opery.

Dziennik „Assemblée Nationale“ donosi jako pogłoskę, że lord Normanby przeczytawszy ostatni dyplomatyczny artykuł w dzienniku „Napoleon“ niezwłocznie się udał do prezydenta republiki. Także dziennik „Estafette“ donosi, że ambasador angielski z powodu tego artykułu tyczącego się stanowiska Francji względem Anglii, miał prywatną konferencję z prezydentem republiki.

Z Tulonu nadeszła właśnie wiadomość, że 33 pułk, który już był gotowy do odejścia do Rzymu otrzymał rozkaz odwołujący, a to z powodu panującego tam i na prowincyi wzburzenia. Skrytobój-

stwa wydarzają się tam tak często jak w Toskanii. Obawiają się na wiosnę wybuchu. Armia austriacka we Włoszech jest jak słyhać ciągle gotowa do marszu. Prywatne korespondencje z Rzymu donoszą, że papież stale postanowił nie powrócić do Rzymu. (P.S.A.)

Eugeniusza Biareste, głównego redaktora i sekretarza dziennika „Republique“, skazał dziś sąd przysięgłych za przestępstwo druku na dwa lata więzienia i na bardzo znaczną karę pieniężną. Sąd asysov w Toulouse zasądził na posiedzeniu swoim z 3go b. m. księdza Coigne na 10ciomiesięczne więzienie i karę pieniężną 5000 franków za nadużycie wolności druku, i uchwalil oraz zniszczenie tyczącego się dzieła. Księdza tego oskarżano o naruszenie moralności i zasad religijnych.

— Minister spraw zewnętrznych wydał dziś rozporządzenie, mocą którego konsulowie i ajenci konsularni bawiący dłużej niż miesiąc w Paryżu, za dymisyonowanych uważani być mają. Rozporządzenie to będzie, jak słyhać, bardzo ściśle wykonywane. (P.S.A.)

(Kurs giełdy paryskiej z 7. marca.)

Renty 5% — 93.90; 3% — 58.25.

Włochy.

(Exces w dzień uroczystego obchodu konstytucyi. — Posiedzenie izby deputowanych.)

Z Turynu donoszą z 5. marca, jako dla zbytnej gorliwości niektórych ludzi zamącono radość obchodu konstytucyjnego. Oświecono bowiem jedną tylko część miasta, i z tej-to przyczyny wszczął się rozruch pomiędzy ludem. Powybijano okna kamieniami, terroryzując tym sposobem właścicieli domów. Wszakże gdy rozruch stawał się groźniejszy, musiała wdać się w to władza bezpieczeństwa, i kilku burzycieli aresztować. Rząd ogłosił w dzisiejszej gazecie urzędowej, że również sprężyscie będzie zapobiegać jakimkolwiek bądź niepokojom. — Izba nie obradowała w dniu uroczystości konstytucyjnej. Gwardya narodowa wznosiła liczne wiwaty królowi, tudzież ministrowi Sicardi, który dla swoich trafnych reform stał się bardzo popularny.

— Na posiedzeniu izby deputowanych Turyńskich 5go t. m. zapytał dep. Simonetta, czyli rząd przedsięwziął jakie środki w obec uzbrajania się Austrii na jeziorze Como. Prezydent ministrów tudzież minister wojny odrzekli, iż na wypadek grozący przedsięwzięcie rząd środki zabezpieczające powagę i niezawisłość kraju. W izbie odczytano sprawozdanie komisji o ustaniu sądownictwa duchownego. Dzienniki rozpisują się o tym przedmiocie, pochwalając lub ganiąc środek ten od ministra Sicardi przedsięwzięty — każdy stosownie do swego stanowiska. — Niektóre ustępy z kazania, w którym pewny kaznodzaja nazwał deputowanych izby bandą rozbójników, sprawiły tu wielkie zgorszenie. (Ll.)

(O pożyczce papieżkiej.)

Rzym, 26. lutego. Co się tyczy pożyczki papieżkiej, która już tak często ogłaszano za zatwioną, ma się rzecz następnie: Dom Rothschilda przyjął ten interes na siebie, i obowiązał się z 40 milionów fr., stanowiących całą pożyczkę, zaliczyć gotówką bez wszelkiej gwarancji lub hipoteki 10 milionów franków; wszelako od sumy tej odciągnęto najpierw 4 miliony fr., które stolica apostolska dłużna domowi Rothschild jako zaległy procent od pożyczki swej z roku 1832, a powtóre 4 procent z góry od zaliczonych 10 milionów a zatem 400,000 franków. Ponieważ zaś zapisy pożyczki, jak to już dawniej donosiliśmy, mają być wydawane po 78 franków, przeto zredukowałyby się owe 10 mil. tym sposobem na 7,800,000 franków. Odciągnijmyż od tego jeszcze 4,400,000 franków, tedy zaliczonoby istotnie rządowi papieżkiemu tylko 3,400,000 franków gotówką. Resztę zaś 30 milionów fr. przyjąłby dom Rothschilda na rachunek rządu papieżkiego po 78 procent od negocjowania, nieobowiązując się jednakże żadną inną kwotą prócz właściwego dochodu z sprzedanych istotnie zapisów gotówką mu wypłacać. Za tę operację pobierałby dom Rothschilda 2 proc. komisyjny, gdyby zapisy te po 78 fr. wydane być mogły. Jeżeli zaś cena ich podniosła się do 80 fr. natenczas wynosiłby procent komisyjny 2½ fr., od 85 fr. 3 procent itd. w stosunku do tego, im korzystniejsza cena zapisów by wypadła. Zastanowiwszy się nad propozycją tą osądzili pp. finansisci w Porticii, że interesa domu Rothschild są w niej wprawdzie jak najogólniej zabezpieczone, lecz papieżkie za to jak najmniej uwzględnione, skutkiem czego odpowiedziano na to inną propozycją, wedle której zgodzono się na przyjęcie wszystkich wyż wymienionych warunków, z wyjątkiem tyczącego się kwoty gotowej zaliczki, którą rząd papieżki na 30 milionów podwyższyć proponuje, tak żeby tylko 10 milionów jeszcze pozostało do przypadkowego negocjowania. Te propozycję nową odesłali do domu Rothschild w Paryżu, i oczekują teraz odpowiedzi na nią. (Allg. Z.)

(Pogłoski w Rzymie krążące.)

Rzym. Dzienniki i korespondencje włoskie rozprawiają ciągle o tych samych warunkach powrotu papieża, o przywróceniu zakonowi Św. Jana Jerozolimskiego, o formowaniu armii papieskiej złożonej z wojska rekrutowanego u wszystkich mocarstw katolickich, o armii mieszanej złożonej z korpusów dostarczanych przez mocarstwa katolickie, które korpusa jednak mają być od siebie oddzielone itp. Z tego wszystkiego jedno tylko ma niejaką cechę prawdopodobieństwa, pomimo póturzędowych odwołań, a tem jest blizkie

przybycie korpusu austriackiego do Rzymu, któryby wspólnie z Francuzami stanowił tamtejszą załogę. (Indep.)

Niemce.

(Posiedzenie zgromadzenia ustawodawczego.)

Frankfurt, 6. marca. Uchwała zgromadzenia ustawodawczego z d. 22. lutego względem wniosku deputowanego Donner nie została do dziś dnia jeszcze przedłożoną senatowi. Na dzisiejszym posiedzeniu wniósł dr. Rinding, by przy przedłożeniu tej uchwały zezwalał senat o spieszne oświadczenie się, ażeby w razie przyłączenia się Frankfurtu można zawczasu wysłać pełnomocników na sejm do Erfurtu. Wniosek ten odrzucono jednak większością 53 głosów przeciw 30. Dr. Souchay oświadczył między innymi, że zdarzenia zaszły od ostatniej uchwały, mianowicie zmiana ministerstwa kurheńskiego i oczekiwany nowy projekt konstytucji, obudziły wątpliwość nawet w gorliwych zwolennikach przymierza z d. 26. maja.

(Przybycie owdowiałej Cesarzowy austriackiej. — Związek trzech królów. — Sprawa Szlezwig-Holsztynu i Badenu.)

Mnichów, 7. marca. Owdowiała Cesarzowa Austriacka przybyła temi dniami w odwiedziny do swej siostry, księżny Leuchtenbergu; zabawi tu dość długo, a na dworze królewskim robią już rozmaite przygotowania, aby pobyt Jej tu usłodzić i przyjemnym uczynić. — Związek trzech królów nie może zawsze jeszcze zdecydować się na to, aby Austrii poruczyć stanowczą opiekę nad sobą. Tymczasem toczą się obrady nieprzerwanie i właśnie temi dniami przybył tu z Sztuttgardy radca legacyjny Dingelstedt, jak się zdaje, z misją dotyczącą tej kwestyi. — Największe trudności, które jeszcze zagrażają Prusom, wynikną niezawodnie ze strony Szlezwig-Holsztynu, i jak niektórzy z pewnością utrzymują, z okupacji Badenu. A nawet robią już przygotowania ze strony przeciwnej, aby sprawie badeńskiej nadać rozstrzygający kierunek. (D. R.)

(Sprostowanie urzędowej Gazety Lipskiej.)

Drezno, 6. marca. Urzędowa Gazeta Lipska podaje następujące sprostowanie: W kilku dziennikach czytamy, jakoby król saski pełnomocnik w Berlinie, p. baron Könnertz otrzymał był zlecenie oświadczyć wystąpienie Saksonii z związku z 26. maja, lecz że zaraz potem przesłano mu spieszny rozkaz wsteczny, skutkiem czego oddanie noty nienastąpiło. Jesteśmy w stanie zapewnić czytelników naszych z wiarygodnego źródła, że doniesienie to zupełnie jest bezzasadne. P. baron Könnertz nieotrzymał żadnej instrukcji, aby w imieniu Saksonii przyłączył się do wystąpienia Hanoweru z związku czterech królów, a przeto też tem mniej mógł odebrać jakikolwiek rozkaz wsteczny. (Lld.)

(Otwarcie zgromadzenia stanów. — Ustęp mowy od tronu.)

Karlsruhe, 6. marca. Wielki książę otworzył dzisiaj osobiście zgromadzenie stanów. Po wzmiance o powstaniu przeszłorocznym wyraził się w. książę w mowie od tronu między innymi w sposób następujący: „Cokolwiek byśmy uczynić chcieli dla dobra naszego kraju, zależy to jednak po większej części od szczęśliwego rozwiązania wielkiej kwestyi konstytucyjnej, która umysł Niemców wszelkich plemion utrzymuje w nieustannym nateżeniu. Pierwsza próba do tego celu nie powiodła się. Lecz druga droga do tego samego celu jest otwarta przez przymierza między Prusami i znaczną liczbą innych państw niemieckich. Ja przystąpiłem do tego przymierza wierny moim zasadom i z mocnym postanowieniem przyczynić się wedle możności do tego, ażeby zadosyć uczyniono żywo objawiającemu się uczuciu narodu i żeby Niemce były połączone jednością wewnątrz, a imponowały potęgą na zewnątrz. Zem przytem działał po myśli kraju Mego, nie wątpię ani na chwilę wnosząc z wszystkich poprzedzających wypadków. Dokumenta względem zawartego przymierza będą panom przedłożone i z zupełnym zaufaniem wyglądam uchwał waszych.

Słychać, że najważniejsze oczekiwane projekta, są następujące: o polityce prasy, o stowarzyszeniach i o zborach ludu.

(Posiedzenie izby drugiej.)

Hannover, 7. marca. Na wczorajszym posiedzeniu izby drugiej przy sposobności wniosku względem rychłego przedłożenia kodeksu cywilnego oświadczył się minister Stüve w sposób następujący:

„Jest to rzeczą cokolwiek trudną wydać dla tak małego kraju jak Hannover taki kodeks. Bowiem z jednej strony nie ma w kraju ani siły po temu, a z drugiej strony zadałoby się przymus umiejętności, bo żadna inna wszechnica prócz krajowej nie pracowałaby nad tem ustawodawstwem. Tylko powszechne ustawodawstwo dla całych Niemiec mogłoby polepszyć stan prawny. Przyznaję to, że przed dwoma laty była do tego daleko pomyślniejsza pora, niż obecnie, gdybyśmy tylko byli umieli korzystać z czasu. Obecna chwila nie jest tak pomyślna. Już wczoraj była mowa o tem, że rząd odstąpił od zamiaru zjednoczenia jednej części Niemiec; bo rząd miał sobie to za obowiązek. Teraz nadeszła pora, w której należy powrócić do dawnych stosunków, a z tych na nowo urządzić. Jeżeli odstąpimy od tego, to nam nie pozostanie żadna nadzieja pożądanego celu. Lecz jeżeli się tego stale trzymać będziemy i zjednamy sobie większą liczbę państw niemieckich, wtedy możemy się spodziewać pomyślnego skutku, a właśnie teraz nadzieja ta nie jest tak daleką, jak to sądzą zwykle; bo tam nawet, gdzie nadziei tej już prawie nie było, poczyniono kroki, które ją na nowo ożywiły.“ (D.R.)

(Depesza ministerium hanowerskiego.)

Hannover. Gazeta hanowerska zawiera tekst depeszy z d. 21 lutego przesłanej z ministerium hanowerskiego hrabi Knyphausen, pełnomocnikowi hanowerskiemu w Berlinie, dla oświadczenia gabinetowi berlińskiemu, iż Hanower odstępuje od przymierza z dnia 26. maja. Depesza ta podaje za powód odstąpienia Hanoweru, iż postanowienie z dnia 13. lutego dotyczące się zwołania parlamentu do Erfurtu na dzień 30. marca sprzeciwia się samemu textowi traktatu z 26. maja, w którym wyraźnie stoi, iż „sprzymierzeni zastrzegają sobie dalsze kroki względem zwołania sejm.“ Ponieważ zaś te kroki przedsięwzięto bez przyczynienia się Hanoweru i Saksonii, przeto, mówi depesza, te dwa państwa nie mogą nadal być związanymi traktatem z dnia 26. maja. Są to te same powody, które rząd hanowerski już przytaczał w poprzedzających notach. (Ind.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 8. marca.)

Met. Austr. 5% — 81⁷/₈; 4¹/₂ pct. 71¹/₂. Akcje bank. 1135 Sard. 32¹/₄. Hiszp. 3% — 29¹/₁₀. Polskie 500 — 79⁷/₈.

Dania.

(Berlingska Gazeta o sędzie najwyższym.)

Kopenhaga. „Berling Ztg.“ donosi: „Uroczyste otwarcie najwyższego sądu nie nastąpi ani w tym roku ani w późniejszych już latach w sposób potąd zwyczajny. Wiadomo, że funkcyje sądu najwyższego rozpoczynano pierwszym czwartku miesiąca marca. Od niepamiętanych też czasów było to we zwyczaj, że po ogłoszeniu przez heroldów w poprzedzającą niedzielę po całym mieście o rozpoczęcie się mającym sądzie najwyższym, udawał się J.M. król we czwartek wraz z księżętami i całą swoją świtą w uroczystej procesyi na zamek Christianborg, gdzie powoływano także najwyższych urzędników kraju, i gdzie przypadająca z porządku dziennego sprawa przychodziła pod obradę w obec króla zasiadającego osobiście przy tym sądzie, jako też i w obec licznie zgromadzonej publiczności. Na tym więc dniu sprawowali sądy nietylko zwykli członkowie sądowi, lecz także i nadzwyczajni asesorowie najwyższego sądu, tak ci których tylko na ten pierwszy dzień sądowy powołano, jako niemniej i ci których mógł „Justycyaryusz“ powołać każdego czasu do zasiadania w sądach, jeżeli obecność ich była potrzebna z powodu nieobecności zwykłych asesorów. Gdy jednakże teraz prawo zasadnicze państwa rozdzieliło władzę sądowniczą od prawodawczej i wykonawczej władzy, a prawem zasadniczym przepisano, iż władza sądownicza zostaje jedynie przy sądach trybunalnych, zaczem oczywiście jest rzeczą, jako król nie może na dniu pomienionym brać udziału przy wydawaniu wyroku, czyli, — jak-to w instrukcyjach sądu najwyższego stało: iż gdy król znajduje się na sądach osobiście, „tedy sam do wolnie o tem stanowi, jaki zapasć ma wyrok.“ Wszakże i ten ustęp w instrukcji pomienionej nie miał ścisłego znaczenia, bowiem rzecz wiadoma, że J.M. król zasiadał na sądach jedynie tylko w dniu ich zagajenia, i zawsze na zapytanie „Justycyaryusza“ (czynione już po głosowaniu wszystkich asesorów) dawał do poznania, iżby wyrok ogłoszono według większości głosów. — Jasną wszakże teraz rzeczą, iż podobne postępowanie miejsca mieć nie może, kiedy prawo zasadnicze poruciło władzę sądowniczą wyłącznie sądowym trybunałom. Dowiadujemy się nadto, że cała ta ceremonia uroczystego zagajenia sądów ma być usunięta, a sąd obchodzić będzie nowy rok najwyższych sądów w taki sposób w jak i reszta innych sądów. — Odnosnie więc do tego postanowienia ma być też usunięty oddawna zwyczaj odnoszenia się adwokatów podczas procedury sądowej do tronu — jak-by do przytomnego w osobie własnej króla, a adwokaci mają się zwracać w mowach swoich na przyszłość tylko do sądu.“

Dziennik „Faedrelandet“ umieszcza dzisiaj już rozporządzenie królewskie tej treści: iż na przedłożenie ministra sprawiedliwości mają przyjść istotnie do skutku zmiany te przy najwyższym sądzie, o jakich Berlingska gazeta wspomina. (D. R.)

(Posiedzenie zgromadzenia krajowego.)

Kopenhaga, 5. marca. W izbie ludu przyjęto dzisiaj po trzeciej dyskusji projekt do ustawy dotyczący się nowej pożyczki 67 głosami przeciw 2 w następującej osnowie: §. 1) Minister finansów zostaje upoważnionym, zaciągnąć pożyczkę państwa w sumie największej 7 milionów tal. reń. w gotówce, pod odpowiedzialnością własną za dostarczenie jej w sposób najstosowniejszy i najtańszy. §. 2) Dalej upoważnia się ministra finansów, zaległą część wydanych na mocy rozporządzenia z 5go czerwca 1848 listów kredytowych, które zwykle gotówką spłacane bywają, al pari na niosące 5 proc. rocznie obligacje krajowe po 100 lub więcej talarów reń. z zastrzeżeniem zwyczajnych terminów wypłaty w rok po ogłoszeniu ze strony kasy państwa począwszy od 11. grudnia 1850 roku, a ze strony wierzyciela od 11go grudnia 1851 roku — zamieniać. §. 3) Wpływające do kasy państwa na mocy §§. 1 i 2. dodatki do przyzwolonych ustawą finansową na rok 1850 i 1851 dochodów, mają być używane tylko do pokrycia takich zbrojnej siły lądowej i morskiej dotyczących się i ustawę finansową nieobjętych wydatków, jakie ze zbiegu okoliczności potrzebnymi się okaza. (P.S.A.)

Rosya.

(P. Zographos poseł grecki u dworu Petersburgskiego.)

Petersburg. Dnia 28 lutego był u dworu Petersburgskiego na osobnej audyencji nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister króla greckiego, p. Zographos, i złożył J. M. Cesarzowi pismo swe wierzytelne.

Turecja.

(Szczegóły zajęcia twierdzy Bihacz przez powstańców.)

Zagrabska gazeta donosząc o wzięciu twierdzy Bihacz przez insurgentów, przytacza następujące w tej mierze szczegóły: Dnia 22. lutego odjechał basza z Bihacz nagle i wcale niespodziewanie do Trawnika, jak mówią w skutek pilnego rozkazu wezyra. Twierdzę Bihacz oddał staraniu mianowanemu zastępcy swemu Hassan Beg Besirivic, pod obroną pozostałej załogi Arnautów i przychylnych mu Turków Bihaczkich. Jednakże zaraz po jego odejściu usiłovali Turcy z Krainy pozyskać mieszkańców twierdzy Bihacz dla swej sprawy; jakoż większa ich część dała się do tego nakłonić, zwłaszcza ośmieleni z powodu nieobecności baszy. 28go lutego wypędzono Arnautów z Ostrovac, następnie zaś wypędzili mieszkańcy Bihacz w połączeniu z Kraincykami załogę z twierdzy, którą insurgenci natychmiast zajęli. Na znak szczęśliwie dokonanego zawojowania fortecy dano kilka wystrzałów z dział. Na Arnautów, liczących około 400 żołnierza, uderzono z taką natarczywością i tak przeważnymi siłami, że ci nie stawiając wcale żadnego oporu, uszli z placu wraz z zastępcą baszy i kadymi z Bihacz. Stronicy baszy i rządu usunęli się również. W twierdzy znaleźli insurgenci znaczny zapas amunicji i żywności, a prócz tego zdobyli tam blisko 60 dział, które poczęści wytoczono już na wały i do użytku przysposobiono. Insurgenci ściągają się ze wszystkich stron, i zapewne przyjdzie do krwawej walki.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie z 13. marca.)

Lwów. Dziś płacono za korzec pszenicy 15r. 37k.; owsa 6r. 52k.; hreczki 9r.; kartofli 6r.; cetnar siana 4r. 3k.; okłotów 2r. 25k.; sąg drzewa bukowego 30r.; sosnowego 22r. 30k.; kwarta krup pszennych 18k., jęczmiennych 10 k., jagła 14k., hreczanych 10k.; mąki pszennej 10 k., żytniej 7k.; funt masła 50 k.; reszta drobnej przedaży w zwykłej cenie. Żyta, jęczmienia, prosa i grochu nie było na targu.

(Ceny targowe w obwodzie samborskim.)

Sambor, 6. marca. Według doniesień handlowych z Sambora, Drohobycza i Komarna sprzedawano tamże na targach w drugiej połowie zeszłego miesiąca w przecięciu korzec pszenicy po 14r.—15r.—16r. 45.; żyta 12r.—11r.—12r. 45k.; jęczmienia 8r. 45k.—9r. 30k.—9r. 45k.; owsa 5r. 10kr.—6r.—5r. 15k.; hreczki 0—8.—10r.; kartofli 6r.—3r.—4r. 45. Cetnar siana kosztował 2r. 15k.—2r. 30k.—2r. Zasąg drzewa twardego płacono 16r. 45k.—12r. 30k.—13r., miękkiego 12r. 30kr.—8r.—11r. Funt mięsa wołowego 10k.—9k.—9k. Garniec okowity 2r. 30k.—4r.—3r. 15k. w. w. Kukurudzy, nasienia konicza i wełny nie było w handlu.

(Ceny targowe w obwodzie bocheńskim.)

Bochnia, 6. marca. Na targach w Bochni, Wieliczce, Wojnicz i Brzesku sprzedawano w drugiej połowie lutego w przecięciu korzec pszenicy po 15r. 8k.—15r. 12k.—15r. 18k.—15r.; żyta 10r.—10r. 38k.—11r. 15k.—10r. 30k.; jęczmienia 9r. 50k.—10r. 25k.—10r. 35k.—10k.; owsa 7r. 53k.—6r. 55k.—7r. 37.—6r. 30k.; hreczki tylko w Wojniczu 15r. 35k.; ziemniaków 5r. 30k.—5r.—4r.—4r. Cetnar siana płacono po 3r. 20k.—2r. 45k.—4r. 3r.—3r. 30kr.; wełny w jednym Wojniczu 200r. Sąg drzewa twardego 18r.—18r.—17r.—15r., miękkiego 13r. 30k.—15r.—12r. 30k.—13r. 30k. Funt mięsa wołowego 12k.—10k.—10k.—12k. Garniec okowity 5r.—4r. 10k.—3r. 10k.—4r. w. w. Kukurudzy i nasienia konicza nie było w handlu.

Przedwczoraj byliśmy świadkami niezwyčajnego u nas obchodu, z jakim żegnano odjeżdżającego ztąd do Pragi profesora w wydziale prawniczym p. Tunę. Pod wieczór w wilią wyjazdu zebrali się czieciele jego w hotelu angielskim przy ulicy pojezuickiej, i w świetnym orszaku z pochodniami i latarniami wyruszyli na plac św. Ducha ku pomieszkaniu p. Tuny, zwiastując spiewami przybycie wysłanej przodem do p. profesora deputacyi z grona żegnających go przyjaciół.—P. rektor Tangel na czele powitał p. profesora wierszem, wynurzył mu wdzięczność za prace i posługi dziesięcioletnie i żegnał go imieniem całego uniwersytetu życząc p. profesorowi i tam dokąd się udaje tak szczerych przyjaciół jakich tu po sobie zostawia. Pieśni i odgłosy okrzyku „Niech żyje“ odpowiadały słowom pana rektora, poczem cała drużyna ruszyła w pochód od katedry w około rynku z powrotem popod okna p. profesora ku hotelowi angielskiemu, gdzie się wszyscy rozeszli.

W poniedziałek tracono tu mordercę, kilkuletniego podpalacza i złodzieja, Michała Wantuch chłopca z Żółtaniec w obwodzie Żółkiewskim. Spólnicy jego Michał Horbań i Jacko Bodnar pomierali jeden na cholere, drugi na skorbut w ciągu indagacyi.

(Dom handlowy z firmą Makowski Kendzior et Comp. w Gdańsku.)

Zwracamy uwagę przedsiębiorców zostających w stosunkach kupieckich z Gdańskiem na dom handlowy otwarty obecnie w Gdańsku pod firmą Makowski Kendzior et Comp. ułatwiający wszelkie jakie potąd zachodziły trudności w przedaży, w spichrzowaniu i przerobkach; oświadczając ich własnym imieniem, iż podejmować się będą wszelkich poleceń względem sprowadzenia z Anglii i zewsząd z zagranicy, aparatów cukrowych, gorzelnianych, narzędzi rolniczych, maszyn parowych i wszelkiego rodzaju wyrobów fabrycznych, a to po cenach najsumienniejszych. Bliższe doniesienie w dodatkach dzisiejszych.

(Targ zbożowy w Gdańsku.)

Gdańsk, 4. marca. Zeszłego tygodnia mieliśmy bardzo powietrze piękne. Dzisiaj powiewa łagodny wietrzyk wiosenny.

Handel zbożem jest ciągle bardzo mało ożywiony, przywóz ze wsi był znowu bardzo nieznaczny, a ceny spadły. Za szefel pięknej pszenicy ważącej 133 funtów płacono 64, ważącą 131 funtów 62 gr. śr., za pośledniejszą 127—131 funtów 55—59 gr. śr.; za piękną pszenicę jarą ważącą 133 fun. 51 gr. śr., za szefel żyta ważącego 125 funtów 30 gr. śr., 122 funtów 28½ gr. 121 funtów 28 gr. śr. Za szefel wielkiego grochu wagi 114—115 funtów 24½—25, małego 106—110 funtów 21—22½, ostatni 29—32½ gr. śr. Owsa szefel 14 gr. śr.

(P. H. Z.)

Kurs lwowski.

Dnia 16. marca.

W monecie konwencyjnej.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	21	5	25
Dukat cesarski	5	25	5	29
Półimperyal zł. rosyjski	9	21	9	24
Rubel śr. rosyjski	1	47	1	48
Talar pruski	1	34	1	35
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	20	1	21
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	100	6	100	15
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	100	—	100	18

(Kurs wekslowy wiedeński z 11. marca)

Amsterdam 160 l. 2. m. Augsburg 115¼ p. uso. Frankfurt 114¾ l. 3. m. Genua 134 p. 2. m. Hamburg 168½ p. 2. m. Liworno 114½ p. 2. m. Londyn 11.30 p. 3. m. Medyolan 104¼ p. 2. m. Paryż 135¼ l. 2. m. Agio duk. ces. 21¾. Napol. 9.16. Szufrynów 16.5. Agio srebra 15.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 15. marca:

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zr.	27 7 10	— 8	— 4°	zachodni	pochm. śnieg
2 god. zr.	27 7 11	— 4	— 8,5°	północ. zach.	„ śnieg
10 g. w.	27 8 5	— 8,5		zachodni	pogoda ☉

Dnia 16. lutego o 6. godz. zrana Ter. pokaz. — 11°.

TEATR.

Dziś: Opera niemiecka: „Maria di Rohan“
Jutro: Trajedyja polska: „Mnich“ i komedyo-opera w 1 akcie: „Antoni i Antosia.“

We środę spadło na krakowskim dziecicę żydowskie dwuletnie z pierwszego piętra, szczęściem bez znacznego uszkodzenia bo na śniegi rozwilżone. Sąsiedzi dziękują Bogu, że nie wczoraj, przy ośmiu stopniach mrozu.

Nowe odbieramy z Dzikowa i Rzeszowa doniesienia o spustoszeniach z wylewu Wisły. Nagła ale niedostateczna odwilż stopiła śniegi nadbrzeżne, ale nierozpułchniła lodów w korycie na pół trzecia stopy grubych; zebrane więc wody, powiększone do tego napływem wód górskich i z mniejszych rzeczek, spłynęły wierzchem i rozlały się w kraż po nizinach, przedarły poza groble z dawnych lat sypane, i pozatapiały w wielu miejscach jak w Tarnowskim obwodzie dobytek mieszkańca, bydło, a co najboleśniej powymulały zasiechy ozime. Ciężka plaga a tylekroć ponawiana zwróciła uwagę dyrekeji dróg i mostów, i mamy nadzieję, że zaprojektowana przed laty regulacya rzek wkrótce obwaruje i brzegi nieublaganej Wisły, a dodając otuchy, przywoła mieszkańca w rodziną zagrodę, z kąd go teraz obawa i rozpacz wypłasza.